

ΟΡΘΡΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΑΘ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ: Τραγούδια της ἀκρόγιαλιε
 Ν ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ - ΛΑΥΡΑΣ: Ἡ Ἄδικοθαμένη
 Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥΣ Ὁ Ἄγιογράφος
 ΣΠΥΡΟΣ. ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΠΟΥΔΟΣ: Βιτρίνες
 ΜΗΤΣΟΣ. ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ: Ἀφιέρωμα
 ΠΕΤΡΟΣ. ΧΑΡΗΣ: Νύχτα
 ΓΙΑΝΝΗΣ. ΖΗΡΑΣ - ΑΓΚΑΘΙΩΤΗΣ: Ἡ πόλη τῶν γερόντων
 ORATIUS FLAGCUS - ΒΑΣΣΩΝ. ΡΕΜΟΣ: Πρὸς τὴν χλόην
 ΑΝΑΤΟΛΕ ἘΡΑΝΣΕ - Γ. ΤΣΟΥΚΑΝΤΑΣ: Δίχως μάχαιρι
 Π. Ν. ΚΑΡΑΒΙΔΑΣ: Ἐπιλογες.
 ΜΑΕΤΕΡΛΙΝΚ. ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ: Πριγκηπέσ-
 σα Μαλαβν.
 ΠΕΡ-ΚΟΜ. ALESSANDRO MANZONI:
 ΕΜΙΛΕ ΖΟΛΑ - ΘΑΜΥΡΙΣ ΠΑΜΦΗΣ: Μικρὸ χωριό.
 D. ΒΑΧ - Τ. ΤΣΙΜΠΟΣ: Νεραϊδόλυρες
 ΔΕΑΝΔΡΟΣ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ: Χολέρα.
 ΓΙΑΝΝΗΣ. ΓΚΟΒΑΤΣΟΣ: Ἀπ' τὸ τραγούδι τῆς Ὀλγέτας.
 ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ.

ΑΘΗΝΑΙ. 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1923 - ΦΥΛΛΟ 3

ΟΡΘΡΟΣ

Α. Ν. Η. 2/1924

ΙΔΡΥΤΑΙ:

Γ. ΤΣΟΥΚΑΝΤΑΣ

Β. ΠΑΠΑΔΟΓΕΩΡΓΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Τ. ΤΣΙΜΠΟΣ

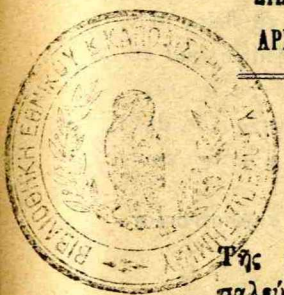
ΕΤΟΣ Α΄

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΦΑΒΙΕΡΟΥ 7

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ: Β. ΝΟΔΑΡΟΣ

ΦΥΛΛΟΝ 3

ΑΘΗΝΑΙ: 1 ΙΟΥΝΙΟΥ 1923

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΑΚΡΟΓΙΑΛΙΑΣ

1

Τῆς ὀμορφιάς σου ἀπόψε παραστάτης
σαλεύει τ' ὄνειρό μου τὰ φτερά.—
Παίξει μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά σου ὁ μπότης.—
Καὶ μιὰ θαρκούλα παίξει στὰ νερά.—

Γράψε μου τὰ λογάκια σου στὴν ἄμμο,
Ποῦ νὰ μοῦ εἰπῆς δὲ σ' ἄφησε ἡ ντροπή.—
Τραγοῦδι μὲ τὸ κῶμα θὰν τὰ κάμω
κι' ἕνας Βαρριάς τῆ Νύχτα θὰ τὸ εἰπῆ —

Μὰ σὺ, τῆ Δύση ἰδέε, ποῦ κοραλλένια
ἔχει σκαλώσει ἀπάνω στὰ κλαδιά,
καὶ βίχνει ἔμένα ὧϊ μὲ πικρὴ μιὰν ἔννια
καὶ σέ, χρυσὰ λουλούδια στὴν ποδιά.....

2

Στὴν ἄμμουδιὰ, ποῦ παίζαμε ζευγάρι,
—θυμᾶται;—σεῦχα λύσει τὰ μαλλιά.—
Τοῦ ἄσπρου λαιμοῦ σου γύρω τὸ ρεγγάρι
σὰ μιὰ χρυσῆ περνοῦσε τραχηλιά.—

Κι ἔσα ἀστεράκια βγαίνουν καὶ κυττοῦσαν
σὰ μεθυσμένα πέφταν στὸ γιालὸ
κι ἔλα κοντὰ σου νᾶρθουν κολουμποῦσαν.—
Καὶ τ' ἀγεράκι σφύριζε τρελλό,

στὰ μάγια φορτωμένο καὶ στὰ μύρα,
κάτι γλυκὰ τραγοῦδια, βραδινά,
Ποῦ μιὰ ἡ καρδιά σου τᾶπαιζε σὰ λύρα
καὶ μιὰ ἡ δικὴ μου τᾶλεγε ξανά.

ΑΘ. ΚΥΡΙΑΖΗΣ

ΣΤΟ ΦΙΛΟ Δ. ΚΑΜΠΟΥΡΩΓΛΟΥ

Η ΑΔΙΚΟΘΑΜΕΝΗ

Μέσ' ἀπ' τ' Ἀγιοταφίτικο φιλή φωνούλα βγαίνει
—Χρόνια περάσανε, καιροί—

Μέσα στ' Ἀγιοταφίτικο μιὰ ζωντανὴ θαμένη
κ' ἦταν τὸ χῶμα τῆς βαρῆ!

Τὸ σοῦρπο, καὶ τ' ἀπόβραδο, μὲ τὸν ἔσπερινὸ
μικρὴ φωνούλα βγαίνει.

Σταυροκοπιέμαι καὶ περνῶ, καὶ κλέω καὶ συμπονῶ
τὴν ἀδικοθαμένη:

Καὶ λέω πὼς τάχα σὰν κι' αὐτὴ, ποῦ κάτω ἀπὸ τὸ χῶμα
παραπονιάρικα θρηνεῖ
μιαῖζει ἡ Καρδιά μου, ποῦ ζητάει νὰ ξαναζήση ἀκόμα
κ' εἶνε θαμένη ζωντανή.

(Παλιὰ Ἀθήνα)

Ν. ΠΕΤΙΜΕΖΑΣ - ΛΑΥΡΑΣ

Ο ΑΓΙΟΓΡΑΦΟΣ

(Ἀπὸ τὸ ἀποσπάσμα)

Ὁ διαρκῶς ἐμπνευσμένος εὐρίσκειται εἰς ὀλίγα μόνον σκαλοπάτια παρακάτω ἀπὸ τὸν παρῶρρον, ἢ μᾶλλον ἀνήκουν καὶ οἱ δυὸ εἰς διακλαδώσεις τοῦ αὐτοῦ κορμοῦ!

Πολὺ διαφέρει ὅμως ὁ ἐλάχιστος ἐμπνευσμένος. Αὐτὸν καταλαμβάνει ἅλλοιο πάθος μειέχον καὶ τινος ἱερότητας.

Ἡ τοιαύτη κατάστασις παρατηρεῖται κυρίως εἰς τὸν καλλιτέχνην καθ' ὅλην τὴν ἔκτασιν τοῦ ὄρου.

Ἄλλὰ τί ἐμινέει τὸν καλλιτέχνην;

Ἡ ἀγία πρὸς τὸ ὄνειρον, πρὸς τὴν δόξαν ἢ πρὸς τὸ σιμῆρον;

Καὶ τὰ τρία χωριστὰ ἢ ἐν συνδυασμῷ ἢ ἰσοροῦν νὰ τὸν ἐμπνεύσῃ. Ὁ δὲ πεπειραμένος παρατηρητὴς δὲν δυσκολεύεται ἕως νὰ διακρίνῃ ἐνίοτε τὸ ἐλα γήινον τῆς ἐμπνεύσεώς του.

Δύο ὁμοίως εἶναι αἱ κύριαι καθ' αἷμα καὶ ἰδεώδεις τῆς μεγάλῃς ἐμπνεύσεως πηγαί: ἡ πίστις καὶ ὁ ἔρω.

Καὶ αὐτὰ πάλιν συννοοῦνται ἐνίοτε καὶ ἀσυναισθήτως μάλιστα. Οὕτω δέ, εἰῶ π. χ. ὁ ζωγράφος συγκεντρῶναι ὅλην τὴν δύναμιν τοῦ χρωστικῆρός του εἰς τὸ μεδίαμα τῆς Ἐπιπαρθένου ἄθελα τοῦ ἀπαθανάτιζει τὸ μεδίαμα τῆς κόρης καὶ ἀγαπᾷ.

Ὁ πραγματικὸς ἀγιογράφος ὅμως κυρίως καὶ μόνον πιστεύει. Αὐτὸ μάλιστα διακρίνει τὴν παληὸν τοῦ νέου ἀγιογράφου καὶ ἡ διαμερξία αὐτῆ εἶναι καταφανὴς εἰς τὰ ἔργα των.

Καὶ οἱ ἀπολύτως ἐξιστάζοντες τὴν ἐληνην ζωγραφικὴν τοῦ παρελθόντος καὶ τοῦ παρόντος καὶ οἱ συγκριτικῶς μελετῶντες τὸ ἀγιογραφικὸν ἔργον τῶν παλαιῶν καὶ τῶν νέων χρόνων, ἔγραψαν πολλά διὰ τὸν χρωματισμὸν καὶ τὰς σκιάς των, διὰ τὰς τεχνικὰς γραμμὰς τοῦ γυμνοῦ καὶ τοῦ κεκλιμένου, διὰ τὴν φυσικότητα καὶ τὴν κίνησιν, διὰ τὴν προοπτικὴν καὶ τὸ ἔδαφος των, διὰ τὴν τρῶς τὰς παραδόσεις προσήλωσιν ἢ τὸν μελλοντισμὸν των, διὰ τὴν πρωτοτυπίαν ἢ τὴν ἀπομίμησιν των. Ἐληγησάνθησαν ὅμως ἐν, τὸ σπουδαιότερον, ὅτι ὁ ἀγιογράφος τοῦ παρελθόντος ἐπίστευεν, εἰῶ ὁ τοῦ παρόντος δὲν πιστεύει.

Ὁ ἀγιογράφος τοῦ παρελθόντος εἰσήχθη εἰς

τὸν νοὸν ἢ εἰς τὸ ἐργασίῳ του—εἶδος ναοῦ καὶ αὐτὸ—καὶ ἀφοῦ ἔμενε μόνος, προσήχθη, ἐνθους δὲ καὶ προσηλωμένος εἰς τὰ θεῖα, μετεφέρτετο ψυχικῶς εἰς ὑπέροχον ἔδαφος καὶ τότε ἐλάμβανε τὸν χρωστικὸν εἰς τὴν χεῖρά του.

Τὸν λαμβίνει βεβίως καὶ ὁ σύγχρονος, ἀλλὰ τὸν ἐναλλάσσει πολὺ συχνὰ μὲ τὸ τσιγάρο του.

Δ. ΓΡ. ΚΑΜΠΟΥΡΟΓΛΟΥ

ΒΙΤΡΙΝΕΣ

Γεμάτες φῶτα λάμπουν οἱ βιτρίνες
Καὶ μέσα στὸ βελούδο καὶ στὸ ἀτλάξι
Πλήθος σκορπίζει τὸ χρυσάφι ἀχτίνες,
Τὸ ἀσήμι, τὸ διαμάντι, τὸ τοπάξι.

Τόσο πλανεύτρες οὔτε κ' οἱ Σειρήνες
Ποτὲ δὲν ἦσαν, μ' ὄλο τους τὸ νάξι.
Πῶς στέκουν, σὰν σὲ μάγια, ὄλες ἐκεῖνες
Μὲ πόθο, μὲ λαχτάρα, μὲ μαράξι:

Κοπέλλες ποῦ μιὰ κέρκινη χλωμάδα
Τοὺς ἔχυσε ἢ πολλὴ δουλειὰ κ' ἢ φτώχεια
Περνώντας σταματοῦν ἀράδα-ἰράδα

Πιασμένες στὰ σκληρὰ τῆς λάμπης βρό-
(χια.

Ἔθ' ὅθ' ἐμὸς δὸς τους φώτιση καὶ γνώση·
Παρμονεύουν ἀπὸ πίσω τόσοι...

ΣΠΥΡΟΣ ΠΑΠΑΓΙΩΤΟΠΟΥΛΟΥ.

ΑΦΙΕΡΩΜΑ

Νὰ μιὰ ζωὴ ποῦ πρὶν νὰ ζήσει ἀκόμα θὰ πεθάνει,
Μέσα στὸ μάκρος τῶν λευκῶν θαλάμων, θλιβερά,
Κάτ' ἀπὸ τὸ φῶς τὸ ἀδέναμο, ποῦ ἡ μέρα τῶχει ὑφάνει
Λευκὸ γιὰ νὰ σκεπάσει τόσα μάτια θαμπερά,
Πρὶν ἔρθει ἀκόμα ὁ θάνατος χλωμὸς νὰν τὰ χλωμιάνει.

Νεκρὴ ζωὴ ποῦ ἀκόμα ζεῖς σὲ κάποια μάτια ἀκόμα
Θαμπά, σὰ φῶς ὅπου περνᾷ βαθύχρωμα γυαλιά,
Ποῦ ὅτι σοῦ μένει ζωντανὸ σὲ θάμπος ἢ σὲ χρῶμα
Εἶναι τὰ μάτια σου, -κι' αὐτὰ θὰ σβήσουν σὰ φιλιὰ,
Θὰ σβήσουν ὅπως ἔσβησε κι' ὄλο σου τᾶλλο σῶμα.

Φτωχὰ παιδιὰ, τί ἀνάμνησες σᾶς δέρνουνε τῆ μέρα,
Τὶς ὄρες ποῦ κουράζεται κι' ὁ θάνατος αὐτός,
Νὰ παραστέκη γύρω σας σὰν ἀδερφή ἢ μητέρα,
Τὶς ὄρες ποῦ κάποιας πληγῆς ὁ πόνος ὁ φριχτός
Περνάει μὲ κάποια πρόσωπα ποῦ ζοῦν μέσ' στὸν ἀέρα

Καὶ σᾶς σκεπάζει τὴν καρδιὰ ἢ πιὸ μεγάλη λύπη,
Κάποιον θανάτου-ἀλλοίμονο!-ποῦ ἴσως σὲ λίγο ρθεῖ,
Νὰ σβήσει ἕνα παράπονο καὶ κάποιο καρδιοχτύπι
Γιὰ μιὰ ζωοῦλα, ποῦ ἔσβησε χωρὶς νὰ μαραθεῖ,
Σὰ δέντρο ποῦ τὸ ρίξανε τοῦ ξυλοκόπου οἱ χτυποῖ.

Καὶ μέσ' στὸ βράδι τὸ βαρὸν ποῦ χύνεται ἀπ' τὰ
(πλάτια
Μέσ' ἀπ' τῶν παραθύρων τὰ χρωματιστὰ γυαλιά,
Σᾶς βλέπω νὰ πεθαίνετε στὰ κάτασπρα κορβεβάτια,
—Νιᾶτα γιομᾶτα!-σὰν πουλιά,
Ἐνῶ οἱ ἀχτίδες οἱ στερνὲς σᾶς κλείνουνε τὰ μάτια...

ΜΗΤΣΟΣ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

ΝΥΧΤΑ

(Συνέχεια απ' τὸ προηγούμενο)

Ἀνασηκώθηκε στὸ κρεβάτι του ἕνας κίτρινος ἄντρας. Κάθησε μιὰ στιγμή μὲ τὰ μάτια σχεδὸν κλειστά, ἀναποφάσιτος. Ἐπειτα πέταξε ἀπὸ πάνω του τὴ σταχτιὰ κουβέρτα κ' ἔριξε τὰ πόδια ἔξω ἀπὸ τὸ κρεβάτι. Στάθηκε πάλι ἀναποφάσιτος. Σὲ λίγο ἄκουσα κάποιο ψάξιμο σὶδὲ μέρος τῶν ποδιῶν του, θυμήθηκα τίς παντοῦφλες. Μοῦ φάνηκε πὼς τίς ἔβλεπε τὴ μιὰ δίπλα στὴν ἄλλη νὰ περιμένουν...

Σηκώθηκε ἀργά. Ἐκανε νὰ ξανακαθήσει μὰ σὰ νὰ πῆρε δύναμη μὲ τὸ πρῶτο ἀναποφάσιτο βῆμα, ὥρμησε μπρός. Σταμάτησε πάλι τότε ἀνοῖξε καὶ τὰ μάτια. Κοίταξε σχεδὸν μ' ἀγανάκτηση τὸ ἡλεκτρικὸ γλομπάκι. Κακὸς θᾶναι συλλογίστηκε. Ἐπρεπε νὰ γελάσει...

Φάνηκε πὼς θυμήθηκε κάτι. Ἐκανε δύο βήματα πίσω. Ἐσκυψε σὲ μιὰ γωνία τοῦ κρεβατιοῦ καὶ σήκωσε ἕνα σιδεροπότηρο βαμένο μὲ ἄσπρες καὶ βαθυγάλαζες βούλες, ποὺ μοῦ φάνηκαν στὴν ἀρχὴ σὰν ξεγδάσματα. Ἀπότομα αἰσιάνθηκα τὴ γλώσσα μου βαρειά, ἀνήσυχη.... Ἄ, βέβαια, τὸ σιδεροπότηρο. Δίψαγα...

Ἐκεῖνος προχώρησε Ἀκολουθήθηκα μὲ τὰ μάτια τὸ ἀργὸ του περπάτημα. Ὅσο προχωροῦσε, γινόμουν πιὸ ἀνήσυχος. Πιο κάτω λοξοδρομήσε καὶ κρύφτηκε πίσω ἀπὸ ἕνα τοίχο. Τότε ἀνασηκώθηκα

Θέλησα τὰ τρέξω, νὰ τὸν προφτάσω. Οἱ παντοῦφλες περιάχτηκαν ποὺ θέλησα νὰ τοὺς γυμνάσω μιὰ παλιὰ τους συνήθεια, — πάντα τίς περπατᾶνε πόδια κουρασμένα, ἤσυχά. Καὶ μοῦ μέρδευαν τὰ πόδια μὲ πείσμα. Λοκίμασα νὰ τίς ξεγελάσω. Χειρότερα. Ἀρχισα νὰ περπατᾶω τόσο σιγὰ ὅσο γρήγορα πρὶν.

Ἐφτασα στὴν ἄκρη τοῦ τοίχου, ποὺ εἶχε κρύψει τὸν κίτρινο ἄνθρωπο. Δέ φαινόταν πουνθενά. Στὸ βᾶθος ἄσπριζε ἕνα

μεγάλο ἄνοιγμα. Βέβαια, πόρτα ἀνοιχτὴ εἶταν. Κατάλαβα, ἐκεῖνος θὰ τὴν εἶχε ἀφήσει...

Ἐκανα νὰ ὀρμήσω. Σταμάτησα. Στὴν ὀργή! Ἐπρεπε νὰ γυρίσω. Βρῆκα εὐκολὰ τὸ σιδεροπότηρό μου δίπλα στο κρεβάτι. Αὐτὸ δὲν εἶχε βούλες. Ξεκίνησα πάλι. Ἀπὸ ἕνα κρεβάτι, ποὺ πέρναγα, κάποιος μοῦ μίλησε. Περιμένα νὰ τὸν ξανακούσω. Βέβαια, μίλαγε, κάτι μοῦ εἶπε, Ἄνοιξα τὸ στόμα νὰ τοῦ πῶ νὰ μιλῆσει πιὸ καθαρά.

Ἀνοησία! Προσπέρασα ἀόριστα φοβισμένος. Παραμίλαγε...

Στὴν ἀνοιχτὴ πόρτα, ἀπάντησα τὸν κίτρινο ἄνθρωπο. Γύριζε. Ἐμείνα στὴ θέση μου καμπουριασμένος σὰν ἐρωματικὸ λευκὸ στὴ σκοτεινὴ σελίδα τῆς νύχτας. Ποῦ εἶταν τὸ νερὸ;

Πέρασε σχεδὸν ζωηρός. Δὲ μὲ κοίταξε. Εἶχε τὰ μάτια κάτω ἐρευνητικά. Σταμάτησα μιὰ στιγμή παραξενιαμένος ἀπὸ τὴν ἀκνησίαν μου. Δὲν εἶδε ὅμως τὸ ἐρωτηματικὸ. Ψιθύρισα κάτι δειλὰ δείχνοντας τὸ σιδεροπότηρό μου. Ἐξακολούθησε τὸ δρόμο του δυσαρεστημένος. Παρακάτω μουρμούρισε κάτι...

Ἐμείνα στὴν πόρτα ἀπελπισμένος. Ὁ οὐρανὸς εἶταν καθαρὸς καὶ κρύος. Κοίταξα γύρω: παντοῦ δέντρα. Ἐδῶ-ἐκεῖ, ἀνάμεσά τους, μικρὰ σπιτάκια λευκά, μὲ χαμηλὲς πόρτες καὶ πολλὰ παράθυρα. Βέβαια, αὐτοῖς εἶταν οἱ θάλαμοι, οἱ σειρὲς τὰ κρεβάτια, οἱ ἄρρωστοι... Κ' οἱ παντοῦφλες μπρὸς σὲ κάθε κρεβάτι ἢ μιὰ δίπλα στὴν ἄλλη, κανονικά. Βέβαια, κ' οἱ παντοῦφλες...

Παντοῦ ἡλεκτρικὰ γλομπάκια. Στὴ μετώπη κάθε πόρτας θαλάμου, στοὺς στήλους, στὰ δέντρα. Ἄ, ναί, στὰ δέντρα προπάντων, γιατί οἱ στήλοι εἶταν λίγοι. Ξεχάστηκα νὰ τὰ κοιτάζω. Νόμισα πὼς βρισκόμουν σ' ἐξοχικὴ μυρμαρία μὲ τὰ

δέντρα χλιοφωτισμένα, πολύχρωμα. Ἄ, ναί, ἀλήθεια, δὲν εἶταν καὶ κόκκινα καὶ πράσινα καὶ γαλάζια γλομπάκια. Μονοκίτρινα. Ἄλλὰ ὄχι, δὲν εἶταν οὔτε κίτρινα. Ὀχρά. ἄχρωμα. Βέβαια, εἶταν νοσοκομεῖο...

Ἐνα τρέξιμο νεροῦ καθαροῦ μεσ' στὴ νύχτα, μέκανε νὰ κινήθῃ. Προχώρησα. Ἄκουσα προσεχτικότερα. Κατάλαβα πανοκᾶτω ποῦ εἶταν ἡ βρύση. Προχώρησα. Παρακάτω εἶδα κ' ἄλλους δύο μὲ σιδεροπότηρα στὸ χέρι. Πλησιαστήκαμε. Δὲν τοὺς μίλησα. Θυμήθηκα τὸν κίτρινο ἄνθρωπο. Τοὺς ἀκολούθησα ἀδιάφορα.

Πήγαμε ὀλόγισα στὴ βρύση. Ἐδειχναν πὼς ἤξαιραν καλὰ τὰ μέρη. Ἦτιαν καὶ πῆραν τὰ σιδεροπότηρα γεμάτα. Ἐπειτα ἦρθε ἡ σειρὰ μου. Βιάστικα μὴ μοῦ φύγουν. Τοὺς χρειαζόμουν ὡς κεῖ ποῦ τοὺς ἀπάντησα. Εἶχαμε ἀλλάξει πολλὰ δρομᾶκια ἀνάμεσα στὰ δέντρα καὶ στὶς ψηλὲς πρασινάδες...

Ἀκολουθοῦσα πεντέξη βήματα πίσω, μὲ τὸ σιδεροπότηρο γεμάτο στὸ χέρι, μὲ βήματα μικρὰ καὶ προσεχτικά. Μὲ τὴν ἴδια κατάνυξη προπορεύονταν κ' ἐκεῖνοι.

Ἄξαφνα, ἀνοῖξε ἡ πόρτα ἐνὸς ἀπὸ τὰ μικρὰ λευκὰ σπιτάκια.

Φάνηκε ἕνας ψηλὸς ἀδύνατος ἄνθρωπος, ὀλόλευκος. Ἀπὸ πίσω του τέσσερις πέντε ἄλλοι σκοτεινοί, σταχτειοί, ποὺ ἀπὸ τὰ κινήματά τους φαινόταν πὼς τὸν ἀκολουθοῦσαν.

Βγῆκε ὁ ὀλόλευκος ἄνθρωπος καὶ προχώρησε ἴσια, σταθερά. Ἐδειχνε πὼς ἤξαιρε καλὰ τὸ δρόμο του. Οἱ ἄλλοι πάντα πίσω καὶ πλαῖ του.

Ἐρχόνταν στὸ δρόμο μας. Σὲ λίγα βήματα συναντηθήκαμε. Οἱ ὀδηγοὶ μου παραμέρισαν νὰ περάσῃ ἡ συνοδεία. Μοῦ φάνηκε πὼς μίκρηναν τὰ βήματά τους, πὼς τᾶκαναν πιὸ ἀλαφροπάτητα. Σχεδὸν στάθηκαν.

Ἐγὼ ἐξακολούθησα τὸ δρόμο μου ἀθόρυβος. Δὲν ἤθελα νὰ καταλάβουν πὼς τοὺς ἀκολουθοῦσα. Ἐπειτα, εἶχαμε φτάσει στὸ μέρος ποὺ τοὺς ἀπάντησα.

Παρακάτω ἤξαιρα.

Δυὸ-τρία βήματα πρὶν πλησιάσουμε τὸν ὀλόλευκο ἄνθρωπο μερδεύτηκαν οἱ παντοῦφλες μου σὲ κάποιες ρίζες πεταγμένες ἔξω ἀπὸ τὸ χῶμα. Σκόνταψα. Τρεμούλιασε τὸ χέρι μου, ἀναταράχτηκε τὸ νερὸ στὸ σιδεροπότηρο. Λίγες σταγόνες πήδησαν ἔξω σὰν ἀφρός.

Οἱ ὀδηγοὶ μου ἢ οἱ σταχτειοὶ τοῦ ὀλόλευκου ἀνθρώπου ἀνοῖξαν τὰ μάτια μὲ ἀγωνία. Τοὺς κοίταξα ἐρωτηματικά. Μοῦ ἔκαναν σημάτα νευρικὰ καὶ τρομαγμένα νὰ παραμερίσω. Προχώρησα λοξὰ Πλησίασα τοὺς ὀδηγοὺς μου. Ρώτησα χαμηλόφωνα. Ἀνατρίχιασα. Ἀλήθεια, γὰ σκέψου! Τί θὰ γινόταν ἂν ἔπεφτε κρύο νερὸ στὰ πόδια του. Τάχα θὰ ξύπναγε καλὰ ὁ ὑπνοβάτης;...

Ἐμοῖνα λίγες στιγμὲς ἀκίνητος, ἀόριστα φοβισμένος, κοιτάζοντας τὴν ἐπίσημη καὶ σιωπηλὴ στράτα του. Πέρναγε κανονικὰ ἀνάμεσ' ἀπὸ τοὺς κορμούς τῶν δέντρων, χωρὶς νὰ χτυπάει σὲ κανένα, χωρὶς ν' ἄγγιζε καν. Κ' οἱ σκοτεινοὶ καὶ σταχτειοὶ ἀκόλουθο ἀπὸ πίσω ἐπίμονοι παρακολουθητὲς κάθε κίνησός του. Ἐμείν' ἀκόμα κεῖ ὡς ποῦ χάθηκε πίσω ἀπὸ μιὰ ψηλὴ καὶ πυκνὴ πρασινάδα ἢ σιωπηλὴ ἀκοκουθία, ποὺ μοῦ ἔκανε τὴν ἐντύπωση κυνηγητοῦ μιᾶς λευκῆς ψυχῆς ἀπὸ σκοτεινοὺς κ' ἐπίβουλους δαίμονας.

Γύρισα νὰ βρῶ τοὺς ὀδηγούς μου. Ψυχὴ. Μακρὰ ἄκουσα τὰ βήματά τους ἀδύνατα. Τριγύρω σκιὲς κορμῶν καὶ φύλλων καὶ ψυθιρισμοί.

Ἐνας ἄξαφνος κ' ἀπέραντος φόβος μοῦ ἔσφιξε τὰ νεῦρα καὶ τὰ δόντια. Κοίταξα ἄλλη μιὰ φορὰ γύρω. Μαγευτικά, κάπου ζήτηγα νὰ καταφύγω. Ἐπὶ τέλους ὀρμησα μπρός. Ὅταν ἔφτασα στὴν πόρτα τοῦ θαλάμου μου γύρισα τὸ κεφάλι πίσω καμπουριασμένος πανικόβλητος, σὰν τὸ διάβολο στὴ θεὰ τοῦ Σταυροῦ!....

Η ΠΟΛΗ ΤΩΝ ΓΕΡΟΝΤΩΝ

(Συνέχεια και τέλος)

Πλάι μου καθόταν ένας κοντακιανός γέρος με βαθουλά μάτια, ζαρωμένο απ' τα χρόνια δεντρί με γεμμένη τη κορφή του.

— Κύρ Γιατρέ, τούλεγε ο συνομιλητής του, πούχε τα χρόνια του 'Ολύμπου, πώς πάει ο Γέρω Ντάλκα.

— Πώς θές να πάει, κοιτείται ακόμα στο στρώμα σάπισε πιά και με το δίκρο του, κουφάρι είν' αυτό, ένατὸ σαρανταετία χρόνια και κάρτ' μέρες κρεββατωμένο καταλαβαίνεις για ὄχι; να σου πῶ ὅμως κ' ἕνα πράμμα, απ' την ἄλλη μεριά φχαριστιέμε πού τὰ πάθανε γιατί ἔτσι τὰ θέλανε ἄν και τὸ δόλιο του κορίτσι, ἢ πραγματικὰ φταίχτρα είν' ἀξιολύπητο, πεσί και κόκκαλο ἀπόμεινε συγυρίζοντας τον.

— Ἄμ' ὁ γέρος Βούρβας με τὸ σπασμένο ποδάρι, τᾶκλεισε τὰ ἑκατὸ στὸ κρεββάτι; — Καὶ βάλε, ἑκατὸν δώδεκα και τριάμισυ μῆνες κλειδωτούς.

Ἡ τρίχες μου σηκώθηκαν απ' τὸν τρόμο για ὅσα ἄκουσα· τὶ παράξενα πράγματα ἦταν αὐτὰ στὴ πολιτεία τούτη!

Ἐπρεπε νὰ μάθω.

Δὲν μπορούσα πιά νὰ κρατηθῶ.

Πλήρωσα και τράβηξα σαστισμένος στὸ σπίτι τοῦ γέρου πού με φιλοξενῶσε.

Τὸ γέρικο συγγενολοῖ στὴν ἴδια θέσι, βουβοὶ ὄλοι τους και ἀμίλητοι.

Ὁ Παπούλης τοῦ πατέρα τοῦ κλειδοκράτωρα σὰν τρανότερος πῆρε τὸ λόγο.

— Ἐ, παιδί μου σ' ἄρσεε τὸ χωριό μας;

Ἐγὼ ἐξιστορώντας του τὰ ὅσα εἶδα και ἄκουσα τὸν παρακάλεσα νὰ χύση φῶς στὶς ἀπορίες μου για τὴν παράξενη πόλη τους, τὸν ῥώτησα νὰ μοῦ πῆ ἄν οἱ ἄνθρωποι στὰ μέρη τους γεννιῶνται γέροι και τέλος πάντων νὰ μοῦ λύση τὸ μυστήριό πού τοὺς σκεπάζει.

Ἄφου κάθησε καλά ὁ γέροντας αὐτὸς τῶν γερόντων και ξεροκατάπτε δύο τρεῖς φορὲς χαϊδεύοντας τὰ μακριά του γένεια ἄρχισε νὰ μοῦ λέει.

— Θεὸς φυλάξοι πού γεννιῶνται γέροι στὸν τόπο μας.....

— Μὰ τότε παπούλη;

— Μιὰ κ' ἔτυχε νάρθη; στὶ μέρη τοῦτα, μιὰ και σ' ἔβγαλεν ὁ δρόμος σου ὧ, ἐδῶ, και βέβαια πρέπει νὰ μάθης και τὰ παράξενά μας.

Τέντωσα τότε τ' οὐτιά μου και περιμένα λιμάρια νὰ ξανανοίξῃ τὸ στόμα του.

— Λοιπὸν πού λές, ἐδῶ και χρόνια πολλά, μιὰ κοπέλα πρώτη στὴν ὁμορφιά και πρώτη στὴν ἐξυπνάδα πού τὰ φτερά πού ἔπρεπε γὰ χει στὶς πλάτες τὰ ἔννοιωθε μέσα της; κατάμεσά της; τᾶβαλε μ' ἕνα πλάσμα ὄυλο, πλάσμα σὶν τὸ θεὸ μὰ και μεγαλύτερο ἀκόμα ἀπὸ δ' αὐτὸν τᾶβαλε με τὸ μεγάλο εὐεργέτη μας, με τὸν εὐεργέτη ὄλου τοῦ κόσμου μ' αὐτὸν πού τραβάει ἴσα, κατὰίσα σ' αὐτοὺς πού δὲν τὸν ἀποξῆ ἄνε και φεύγει μίλια μακριὰ απ' αὐτοὺς πού με λαχάρια τὸν προσκαλᾶνε.

Μέ, τὸ χάρο, παιδί μου, τᾶβαλε, ναί μ' αὐτὸν τὸν ἀντρεωμένο καβυλάρη.

Και ἢ ἔχθητά της ἦταν για τὸ τίποτε της πῆρε λέει, τὸν πατέρα της, τὸ γέρω Ντάλκα, ἄν τὸν ἔχης ἀκουστά και τὸν ἄντρα της τὸ Βούρβα και αὐτὴ ἀπόμεινε πεντάρφανη, στοὺς πέντε δρόμους, πεινασμένη, ξεσοκισμένη χωρὶς κανένα προστάτη πού νὰ τὴν κοιτάξῃ.

Κι ἄρχισε, πού λές γυιόκα μου, ἀπὸ τότε τὰ ξεφωνητά, τίς κατάρες, τ' ἀναθεματίσματα γι' αὐτὸνε, τρέχοντας, θεόγυμνη, κορίτσι πρᾶμμα, στὰ σοκκάκια με τὰ κατᾶξανθα μακριὰ μαλλιά της πεταγμένα ζέπλεγα στὶς πλάτες, κ' ὄλο νὰ βλισσημασι, νὰ δέρνεται, τὰ χτυπιέται.

Μὰ δὲν ἄγνησαν νὰ φτάσουν ὡς τ' αὐτιά τοῦ χάρου τὰ λόγια της ξεμυαλισμένης.

Ἐ, ὅσο καλόβλως και καλόγνωμος κ' ἄν ἦτανε δὲν μπόραγε νὰ κάμη τὸν κουφὸ στὰ ξεφωνητά της προκομένης και θύμωσε δυνατὰ για τὴν ἀχαριστία αὐτηνῆς και τοῦ τόπου μας ὄλου, και με τὸ δίκρο του γιατί εἰψ πῖπει νὰ τοῦ κάνει καλό, βρίσκει και τὸ μελὰ του

Ἐτσι στὸ θυμὸ του ἄπάνω δίνει διαταγή νὰ κατεβάσουνε πάλι ἐδῶ τὸν Ντάλκα και τὸ Βούρβα και, πέρνοντας τὸ δευτέρη ξεγράφει τ' ὄνομα τοῦ χωριοῦ μας, κ' ἀπὸ τότε νὰ αὐτὴ εἰν' ἡκατάντι μας γερῶμε, σαπαίνουμε, σερνόμιστε με τὴ κοιλιὰ μὰ δὲ μᾶς πέρνει ὁ χάρος κ' ἐχάσαμε χρόνια

ANATOLE FRANCE

ΔΙΧΩΣ ΜΑΧΑΪΡΙ

Καθισμένος στὴν ἄκρη τοῦ δρόμου, ὁ γέρω- ὀδοιπόρος στεκότανε σοβαρός, σιωπηλός, ἀνίκανος νὰ ἐκφράσῃ τίς ιδέες πού ἐρχόντουσαν στὸ σκοτεινιασμένο του μυαλό.

Ὅταν βγῆκε απ' τὴ φυλακὴ δὲν μπόρεσε νὰ πάρῃ πίσω τὸ μαχαῖρι τοῦ πού φυλάχτηκε για πειστήριο στὸ δικαστήριο. Καὶ ὅμως μ' αὐτὸ τὸ μαχαῖρι ἔκοβε τὸ ξερὸ ψωμί πού τοῦ δίνανε στὶς πόρτες τῶν μεγάρων, τὸ φαί πού τὰ δίχως δόντια οὔλα του δὲν μπορούσαν πιά νὰ δαγκάσουν. Μ' αὐτὸ του τὸ μαχαῖρι ἔξυνε τὰ σάπια φρούτα, προσπαθώντας νὰ βρῆ κατάλληλα για φάγωμα. Μ' αὐτό του τὸ μαχαῖρι ἔσκιζε ὀδοιπορικὰ μπαστούνια και ἔκοβε κλαδιὰ για νὰ κἀνη φυλλένια κρεββάτια τὴ νύχτα στὰ δάση. Μ' αὐτό του τὸ μαχαῖρι ἐσκάλιζε σὲ φλοῦδες ἀπὸ βαλανιδιὰ καραβάκια για τὰ μικρὰ ἀγόρια και στὸ ἄσπρο ξύλο κοῦκλες για τὰ κοριτσάκια. Μ' αὐτό του τὸ μαχαῖρι ἐξοικονομοῦσε ὄλες τῆς ἀνάγκες τῆς ζωῆς, απ' τῆς πιὸ ἀναγκαῖες ὡς τῆς πιὸ λεπτῆς, και πάντοτε πεινασμένος και κάποτε ἐφευρετικὸς, ἐπαρκοῦσε στὶς ἀνάγκες του κατασκευάζοντας κομπὲς καλαμένιες βρούσες, πού οἱ ἀφεντάδες τῆς χώρας εὐρισκαν ὠραῖες. Τὸ μαχαῖρι του, μαζὺ με τὴν πίπα του, ἦταν τὰ μόνια ἀγαθὰ πού εἶχε στὸν κόσμον. Στερημένος απ' τόνα κ' απ' τᾶλλο, ὕστερ' απ' τὴ φυλακὴ του, ξαναπῆρε τὸ δρόμο δίχως ἐφόδια, ἄοπλος, πιὸ ἀδύνατος κ' ἀπόνα-δυστυχισμένο παιδί στὸν κόσμον.

(Μεταφ.)

Γ. ΤΣΟΥΚΑΝΤΑΣ

τώρα πολλά τὸν τρανὸ μας εὐεργέτη, κ' ὄλο πληθαίνουμε ὧ; πού ἔτεσε μεγάλη πείνα στὰ κονάκια μας κ' ἀναγκαστήκανε τὰ κακόμοιρα τὰ παιδιὰ, τὰ δισέγγονα, τὰ τρισέγγονα τῶν ἔγγονῶν μας νὰ ξεπαιτρισοῦνε για χάρη τῆς καρᾶς, για νὰ θρεψοῦνε ἐμᾶς; τὰ σαρά βολα, κ' ἐμε ναμε ἐδῶ μονάχα ἐμεῖς, ὅᾶ στοιχειὰ τοῦ παληοῦ σεραυθιοῦ.

Τελειώνοντας τὴν ἱστορία τὸ γερωνάκι γέμισαν τὰ μικρὰ του πᾶγια ἀπὸ δάκρυα.

Ἀπὸ λίγο γὰ συγκινηθῶ κ' ἐγὼ, ἔτσι καθὼ, τὰ ἔλεγε θρηερά και λυπημένα και χαιρεϊώντας τους ὄλους με τὴν ἀράδα ἄρηκα τὸ σπῖτι τους με τοὺς ξεδιαρμένους τοίχους του.

Ὁ ἥλιος ἔεσπε ἀργὰ ἀργὰ στὴ θάλασσα μοιάζοντας τὴν ὄρα κείνη με δεσποικὴ μίτρα, εἰψ ὄλη ἢ γύσις σκεπάζταν με μενεξεδένια πέλιτα

Ἡ ἴδια πάλι ἀκούστηκε φωνή.

— Ἐμπρός ε ε ε..... φίλα κ ε ε ε ε ε

Και πετάχτηκα με μιὰ ὄξω απ' τὴν παράξενη αὐτὴ πόλη κ' ἢ πόρτα ἔκλεισε με πάταγο.

Τράβηξα γοργὰ τὸ δρόμο, για νὰ φύγω μιὰ ὄρα ἀρχίτσια. Στὸ στρίψιμο πού ἔαμα τοῦ κερατιοῦ ὕστερ' ἀπὸ λίγο δὲν εἶδα παρὰ ἕνα μαῦρο ὄγκο.

Ἡ πόλη τῶν γερόντων εἶχε πνιχτὴ στὸ σκοτάδι.

ΤΕΛΟΣ

ΓΙΑΝΝΗΣ ΖΗΡΑΣ-ΑΓΚΑΘΩΤΗΣ

ORATIO FLACCI

ΠΡΟΣ ΤΗΝ ΧΛΟΗΝ

Χλόη, με ἀποφεύγεις ὅμοια μ' ἐλαφάκι πού ζητάει τὴν καταφοβισμένη μητέρα του απ' τοὺς ἀνέμους και τὸ δάσος. Γιατὶ ἢ καρδιά του και τὰ γόνατα τρέμουν εἴτε ἢ πρώτη τῆς ἀνοιξης πνοὴ κάνει νὰ σιγοτρέμουν τὰ φύλλα, εἴτε ἢ πράσινες σαῦρες ταράζουν τὴ βᾶτο. Ἄλλὰ ἐγὼ δὲν σὲ κυνηγάω, για νὰ σὲ κατασπαράξω σὰν ἄγρια τίγρη και σὰν Γαιτούλιο λιοντᾶρι. Πάψε λοιπὸν νὰ ἀκολουθᾶς τὴ μητέρα σου ἀφου εἶσαι ὄριμη για ἄνδρα

Μετᾶφ.

ΒΑΣΣΩΝ ΡΕΜΟΣ

ΕΠΙΛΟΓΟΣ

Largo doloroso

Σάν τῆ Σιωπῆν εἶναι παντοῦ τὰ μάτια σου ἀπλωμένα—

Τὰ κουρασμένα μάτια σου μετῆ σβησμένη λάμψη,
πού μετῆν τέφρα τοῦ βραδυοῦ, λάμψεις γλυκειές λαγνείας
κι' ἐπιθυμίες ἀμαρτωλές πειὰ τώρα ἔχουν πεθάνει.

Τρέμουν τὰ χεῖλη σου—
τῆ ματωμένη σου φωνή, ὡ ἄς μὴν αἰθανθῶ ἀπόψε
νὰ στάζῃ στήν καρδιά μου ἀργά, γεμάτη τέφρα τώρα,
ἀργά νὰ στάζῃ τὸ πικρὸ τοῦ Τώρα δηλητήριο.

Σάν τῆ Σιωπῆν εἶναι παντοῦ τὰ μάτια σου ἀπλωμένα—

ᾠ, κλείσε τὰ ὠχρὰ μάτια σου, τ' ἄφωνα κρύα μάτια σου
γεμάτα σκιές καὶ Παρελθόν(—
νὰ νοιώθῃς μόνον νύχτα
καὶ τῆς Σιωπῆς καὶ τῆς Σιωπῆς τὸ μουσικὸν μυστήριο—

Ἔτσι μεγάλα ἔτσι ἄφωνα, φοβοῦμαι τὰ ὠχρὰ μάτια σου!

Μὴν κλαῖς! κλείσε τὰ μάτια σου καὶ ὅπως τὸ Βράδου ἀπλώ-
νει

τὴν τραγικὴ του αὐλαία στήν ἱστορία τοῦ ἔρωτός μας
ἔλα, ὅπως πάει στή μητρικὴ ἀγκαλιὰ παιδι διωγμένο
ἔλα· θὰ σφίξω τὰ νεκρὰ σου χέρια στὰ δικὰ μου,

ν' ἀφυγκρασθοῦμε στή σιωπῆ στήν Νύχτα, πού κρατοῦνε
τὰ μάτια μας, μιὰ μουσικὴ χαμένης πλέον Ἀνοιξέως!—

Π. Ν. ΚΑΡΑΒΙΑΣ

ΜΑΕΤΕRLINCK
Η ΠΡΙΓΚΗΠΕΣΣΑ ΜΑΛΑΙΝ
ΜΕΤΑΦΡΑΣΗ ΜΗΤΣΟΥ ΠΑΠΑΝΙΚΟΛΑΟΥ

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Ἐέρεις καλὰ ὅτι δὲ βρίσκεται πιδ πένθιμο πα-
λάτι στή Ὀλλαντία· ἔέρεις πὼς ὁ πύργος του
μπορεῖ νᾶχει ἀλλόκοτα μυστικά· Ἀλλὰ δὲν ἔέ-
ρεις ὅσα λένε γι' αὐτὴ τὴν ξένη βασίλισσα πού
ἦρθε μετῆν κόρη της στὸ παλάτι τοῦ Ὑσελ-
μόντ, καὶ δὲ θὰ σοῦ πῶ ὅσα λένε γι' αὐτὴ· για-
τί δὲ θέλω νὰ χύσω φαρμάκι μέσ' τὴν καρδιά
σου.—Ἀλλὰ θὰ πῆγαινες νὰ μπεις, δλεμόναχη,
μεσα σ' ἓνα τρομαχτικὸ δάσος ἀπὸ ραδιουργίες
καὶ ὑποψίες!—Ἔλα λοιπόν, ἀποκρίσου, Μαλαίν·
δὲν εἶχες φοβηθεῖ ὄλ' αὐτὰ κ' ἔτσι, χωρὶς νὰ θέ-
λεις λίγο, θὰ ἔπερνες τὸν πρίγκηπα Γκιαλμάρ;
ΜΑΛ. ὄχι, ἀφέντη.

ΜΑΡΚ. Ἔστω, μὰ τότε, ἀποκρίσου μου ἐλευ-
τέρα. Δὲν πρέπει ὁ γέρο βασιλιάς Γκιαλμάρ νὰ
θριαμβέσῃ.
θᾶχουμε σὲ λίγο πόλεμο ἐξαιτίας σου. Ἐέρω πὼς
τὰ καράδια τοῦ Γκιαλμάρ περικυκλώνουν τὸ Ὑσε-
λμόντ καὶ θὰ βάλουν πανιὰ μετὰ τὴν πανσέ-
ληνο, ἀπ' τὴν ἄλλη μεριά, ὁ δοῦκας τοῦ Μπουρ-
γκόνι, πού σ' ἀγαπᾷ ἀπὸ καιρό...—στρέφοντας
πρὸς τὴ βασίλισσα,—δὲν ξέρω ἂν ἡ μητέρα
σου;...

ΓΟΔΕΛ. Μάλιστα. Κύριε.

ΜΑΡΚ. Ἔ καλὰ;

ΓΟΔΕΛ. θᾶπρεπε. νὰ προετοιμαστῆ σιγὰ
σιγὰ...ΜΑΡΚ. Ἄς τὴν νὰ μιλήσει!—Ἔ λοιπόν, Μα-
λαίν!...

ΜΑΛ. Ἄφέντη;

ΜΑΡΚ. Δὲν καταλαβάνει;

ΜΑΛ. Τί, Ἄφέντη;

ΜΑΡΚ. Μοῦ τάξεις νὰ ξεχάσεις τὸ Γκιαλ-
μάρ;

ΜΑΛ. Ἄφέντη...

ΜΑΡΚ. Λές;—ἀγαπᾷς ἀκόμα τὸ Γκιαλμάρ

ΜΑΛ. Ναί, Ἄφέντη!

ΜΑΡΚ. «Ναί, Ἄφέντη!» Ἄ! δαι-
μονες καὶ καταγιγίδες. Τὸ λέει κυνικά καὶ τολ-

μαί νὸ μοῦ φωνάζει αὐτὸ ἀδιάντροπα. Εἶδε τὸ
Γκιαλμάρ μιὰ φορά, ἐν' ἀπόγεμα. καὶ νὰ τὴν
πιδ φλογερὴ ἀπ' τὴν κόλαση!

ΓΟΔΕΛ. Κύριε!...

ΜΑΡΚ. Σώπα! »Ναί, Ἄφέντη!»
Καὶ δὲν εἶν' ἀκόμα δεκαπέντε χρόνων! Αἱ Εἶ-
ναι νὰ τοῦς ἀφήσει κανεὶς στὸν τόπο! Νὰ δε-
καπέντε χρόνια τώρα πού δὲν ἐξοῦσα· παρὰ γι'
αὐτὴ! Νὰ δεκαπέντε χρόνια τώρα πού ἐκρατοῦ-
σα τὴν ἀναπνοή μου κοντὰ της! Νὰ δεκαπέντε
χρόνια τώρα πού δὲν τολμούσαμε ν' ἀναπνεψου-
με ἀπ' τὸ φόβο μὴν ταράξουμε τὰ βλέμματά της.
Νὰ δεκαπέντε χρόνια τώρα πού κανε ὅτι τὸ πα-
λάτι μου ἓνα μοναστήρι, καὶ τὴν ἡμέρα πού ἐρ-
χομαι νὰ δῶ μέσ' τὴν καρδιά της...

ΓΟΔΕΛ. Κύριε!

Η ΠΑΡΑΜΑΝΑ Εἶναι πού αὐτὴ δὲ μπορεῖ ν'
ἀγαπήσει σάν τις ἄλλες;

ΜΑΡ. Ἄ! δὲν ἔχει κανεὶ κανένα κακό!
—Καὶ πρῶτα πρῶτα, σώπα· δὲν μιλῶ ἐσένα, κ'
ἴσω; ὄλ' αὐτὰ προέρχονται ἀπὸ τις μεσιτεῖ-
ες σας καὶ τές συμβουλές σας...

ΓΟΔ. Κύριε!

Η ΠΑΡ. Μεσίτρα! ἐγώ, μιὰ μεσίτρα!

ΜΑΡ. θὰ μὲ ἀφήσετε νὰ μιλήσω ἐπὶ τέλους!
φευγᾶτε! φευγᾶτε κ' οἱ δύο! Ἔ ξέρω καλὰ
πὼς εἶστε σύμφωνοι, κ' ἡ ἐποχὴ εἶναι κατάλ-
ληλη γιὰ ραδιουργίες μὰ περιμένετε!—Πηγαί-
νετε! Αἱ δάκρυα! **Φεύγουν ἡ Γοδελέδα
κ' ἡ παραμάνα.** Ἔλα Μαλαίν, κλείσε
πρῶτα τις πόρτες. τώρα πού εἶμαστε οἱ δύο
μας, θέλω νὰ ξεχάσης. Σοῦ ἔχουν δώσει κακὲς
συμβουλές, καὶ ξέρω πὼς οἱ γυναῖκες μετα-
ξὺ τους κάνουν παράξενα κλέδια. Δὲν εἶναι
πὼς εὐνοῶ τὸ πρίγκηπα Γκιαλμάρ ἀλλὰ
πρέπει νᾶσαι λογικὴ; Μοῦ ὑπόσχεσαι νᾶσαι
λογικὴ;

ΜΑΛ. Ναί, Ἄφέντη.

ΜΑΡΚ. Ἄ! βλέπεις! τότε, δὲ θὰ σκεφτῆς
πιὰ αὐτὸ τὸ γάμο;

ΜΑΛ. Ναί.

MARK. Ναι;—δηλαδή θά ξεχάσεις τὸ Γκι-
αλμάρ;

ΜΑΛ. ὸχι.

ΜΑΡ. Δὲν παραιτήθηκες ἀκόμα ἀπ' τὸ
Γκιαλμάρ;

ΜΑΛ. ὸχι.

MARK. Καὶ ἂν σ' ἐξαναγκάσω, ἐγώ; καὶ
ἂν σὲ φυλακίσω; καὶ ἂν σὲ χωρίσω γιὰ
πάντα ἀπ' τὸ Γκιαλμάρ σου μετὸ κοριτ-
σίτικο πρόσωπο;—ἢ **Μαλαὶν κλαίει** "Αἰ
ἔτσι εἶναι!— Πήγαινε! καὶ θά δοῦμαι πηγαινε.

Βγαίνουον χωριστά.

ΣΚΗΝΗ ΙΙΙ

ΕΝΑ ΔΑΣΟΣ

(Μπαίνουν ὁ πρίγκηψ Γκιαλμάρ καὶ ὁ Ἄγγος)

Ο Π Ρ Ι Γ Κ Η Π Α Σ Γ Κ Ι Α Λ Μ Α Ρ

Ἐἴμουν ἄρρωστος· κ' ἦ μυρωδιὰ ἔλων αὐ-
τῶν τῶν θανάτων! κ' ἦ μυρωδιὰ ἔλων αὐ-
τῶν τῶν θανάτων! καὶ τώρα εἶναι σὰ νά-
χουν χύση αὐτὴ ἢ νύχτα καὶ αὐτὸ τὸ δά-
σος λίγα νερὸ στὰ μάτια μου...

ΑΓΓΟΣ Δὲν μένουσ πιά παρὰ τὰ δέντρα;

ΓΚΙΑΛΜΑΡ Εἶδες τὸ γερὸ βασιλιά Μαρκέλ-
λο νὰ πεθαίνει;

ΑΓΓΟΣ. ὸχι, εἶδα ὅμως ἓν ἄλλο πράγμα.
Χθὲς βράδι, ὅταν ἐσύ, ἔλειπες, ἔβαλαν τὴ φωτι-
ὰ στὸν πύργο, κ' ἦ γιὰ βασίλισσα Γοδελίζα ἔ-
τρεχε μετὰ τοὺς ὑπηρέτες μὲς ἀπ' τὴς φλόγες Πέ-
σανε μὲς τοὺς τάφρους καὶ πιστεύω πως ἔλοι
χαθῆκαν ἐκεῖ.

ΓΚΙΑΛ. Κ' ἦ πριγκήπισσα Μαλαίν;—Εἶταν
ἐκεῖ;

ΑΓ. Δὲν τὴν εἶδα.

ΓΚΙΑΛ. Μήπως τὴν εἶδαν ἄλλοι;

ΑΓ. Κανεὶς δὲν τὴν εἶδε, κανεὶς δὲν ξέρει ποῦ
εἶναι;

ΓΚΙΑΛ. Πέθανε;

ΑΓ. Λένε πὼς πέθανε.

ΓΚΙΑΛ. ὁ πατέρας μου εἶναι τρομερός!

ΑΓ. Τὴν ἀγαποῦσες πιά;

ΓΚΙΑΛ. Ποιά;

ΑΓ. Τὴν πριγκήπισσα Μαλαίν.

ΓΚΙΑΛ. Δὲν τὴν εἶδα παρὰ μιὰ καὶ μόνη φορά...
μ' ἓνα τρόπο ὅμως ποῦ χαμήλωνε τὰ μάτια—καὶ
σταύρωνε τὰ χέρια—ἔτσι—κ' εἶχε τὴς βλεφαρί-
δες ἀλλόκοτα λευκῆς!—κ, ἢ ματιὰ τῆς!... εἶτανε
σὰν τὸ δροσερὸ νερὸ μέσα σ' ἓνα μεγαλοκανά-
λι... Δὲ θυμοῦμαι πολὺ καλὰ· θάθελα ὅμως νὰ

Ξανάδλεπα αὐτὸ τ' ἀλλόκοτο βλέμμα...

ΑΓ. Ποιὸς εἶν' αὐτὸς ὁ πύργος σ' αὐτὸν τὸ
λοφίσκο;

ΓΚΙΑΛ. Θά ἔλεγα ἓνας παλιὸς ἀνεμόμυλος·
δὲν ἔχει παράθυρα.

ΑΓ. Ἔχει μιὰν ἐπιγραφή ἀπὸ αὐτὴ τὴ με-
ριά:

ΓΚΙΑΛ. Μιὰν ἐπιγραφή;

ΑΓ. Ναι,—λατινικά.

ΓΚΙΑΛ. Μπορεῖς νὰ τὴ διαβάσεις;

ΑΓ. Ναι ἀλλὰ εἶναι πολὺ παλιά.—"Ας δοῦ-
με:

Olin inclusa

Anna ducissa

anno... κ.λ.π.

Εἶναι πολὺ χορταριασμένο τὸ ὑπόλοιπο.

ΓΚΙΑΛ. Ἄς κάτσουμε ἐδῶ.

ΑΓΓΟΣ *Ducissa Anna* εἶναι τὸνομα τῆς
μητέρας τῆς ἀρραβωνιαστικῆς σου.

ΓΚΙΑΛ. Τῆς Ὑγλυάνας;—Ναι.

ΑΓ. Νὰ ἓνα νεκρὸ πιδ ξερὸ καὶ πιδ ψυ-
χρὸ κι ἀπ' τὸ χιόνι!

ΓΚΙΑΛ. Θέ μου, ὁ καιρὸς τῶν φλογερῶν
ναὶ εἶναι πολὺ μακριὰ ἀπὸ μένα.

ΑΓ. Ἡ Ὑγλυάνα ὅμως εἶν' ὁμορφη.

ΓΚΙΑΛ. Φεβοῦμαι γι' αὐτὸ!

ΑΓ. ὦ!

ΓΚΙΑΛ. Βρίσκεται μιὰ ψυχούλα μαγεύρισα;
στὸ δάθος τῶν πράσινων ματιῶν τῆς.

ΑΓ. ὦ! ὦ! ἀλλὰ τότε, γιατί στέρξεις;

ΓΚΙΑΛ. Καὶ γιατί νὰ μὴ στέρξω; εἶμαι
ἄρρωστος, ὡς νὰ πεθάνω μιὰ ἀπὸ τὴς εἴκο-
σι χιλιάδες νύχτες ποῦ ἔχουμε νὰ ζήσουμε
καὶ θέλω τὴν ἡσυχία τὴν ἡσυχία! κῦστερα,
αὐτὴ ἢ μιὰ ἄλλη ποῦ θά μοῦ λείε «μικρὴ
μου Γκιαλμάρ» στὸ φῶς τῆς σελήνης τοιμ-
πάντας μου τὴ μέτη! Πᾶ!—Παρατήρησε τοὺς
ξαφνικοὺς θυμοὺς τοῦ πατέρα μου, ἀπὸ τοῦ
ἢ βασίλισσα Ἄννα ἔχει ἔρθει στὸ Ὑσελμόντ
—Δὲν ξέρω τί τρέχει ἀλλὰ εἶναι κάποιο πρά-
μα κι ἀλλόκοτες ὑποψίες περνοῦν στὸ μυα-
λόμου φοβᾶμαι βασίλισσα!

ΑΓ. Αὐτὴ ὅμως σ' ἀγαπάει σὰν παιδί τῆς.

(Ἄκολουθεῖ.)

ALESSANDRO MANZONI

Ὁ *Al. Manzoni* γεννημένος στὸ Μιλᾶνο
στὴς 7 Μαρτίου 1785 ἀπὸ τὸν *Conte Pietro*
καὶ τὴν *Diulia Beccaria*, στάθηκε ὁ ἰδρυτὴς ἢ
καλλίτερος ὁ εισηγητὴς τοῦ ῥωμαντισμοῦ
στὴν Ἰταλία. Ὅπως τῶν περισσότερων ἀπὸ
τοὺς Ἰταλοὺς φιλολόγους καὶ μάλιστα τοὺς
ποιητῆς, ἔτσι κι' αὐτοῦ τὰ ἔργα εἶν'
ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸν ἔρωτα σὲ μιὰ γυναί-
κα, τὴν «ἐμπνεύτρα γυναῖκα» ποῦ γι' αὐ-
τὴν μιλεῖ ὁ *Shurè* στὸ ὠραιότερο Ἰσως ἔργο
του. Ἡ γυναῖκα αὐτὴ γιὰ τὸν *Manzoni*
στάθηκε τὸ βίον του ἢ συντρόφισσα, ἢ
Enrichella Blondel, ποῦ, μετὰ τὸ φανατι-
σμὸ τῆς «σὰ νεοφώτιστης» γιὰ τὸν καθολι-
κισμό, κατάφερε νὰ τραβήξῃ τὸν ἄντρα τῆς
ἀπὸ τὸ Βολταϊριανὸ ἐγκυκλοπαιδισμό, ὅπου
εἶχε δολάκαιρος βουτηχτεῖ, καὶ νὰ τὸν πα-
ραδώσῃ πάλι στὴν ἀγκυλιὰ τῆς πίστης τῆς
βαθείας κι' ἀληθινῆς, μαγεμένο ἀπὸ ἓνα
βαθύτατο αἰσθημα μυστικισμοῦ, ποῦ πρωτόν-
νοιωσε ἀκούγοντας τὴ λειτουργία τοῦ *S.*
Rocco στὸ Παρίσι. Τὰ ἔργα του ἔλα εἶν'
ἐμπνευσμένα ἀπὸ τὸ αἰσθημα αὐτὸ, τόσο τὰ
ποιήματα ὅσο καὶ τὰ πεζά. Ἐξω ἀπὸ τοὺς
ἔρωτες του ὕμνους ὁ *Manzoni* ὕμνησε μετὰ
ἀφθαστο ἐνθουσιασμὸ τὴν Ἰταλικὴν ἐλευ-
θερία, τὴ δεύτερη γι' αὐτὸν θρησκεία, καὶ
τὰ πατριωτικὰ του ποιήματα εἶναι γιὰ τοὺς
Ἰταλοὺς, ἔτι τοῦ Σολωμοῦ γιὰ μᾶς. Στὴν
Ἑλλάδα δὲν εἶναι καὶ τόσο γνωστὸς· πε-
ρὶ ἐργοῦ πράγμα, γιατί βέβαια ποῦ ὁ συγγρα-
φῆας αὐτὸς εἶναι ὁ μεγαλειότερος ἀπὸ τοὺς
Ἰταλοὺς πεζογράφους τῶν νέων χρόνων.
Ὅτε κἂν αὐτὸ του τὸ ἀριστοῦργημα, τὸ
ἔξοχο ῥωμάντιστο τῶν «Ἀρραβωνιασμένων»,
δὲ βρίσκεται μεσ' οἱς τόσες καὶ τόσες με-
ταφράσεις ποῦ κυκλοφοροῦν σήμερα στὴν
Ἑλλάδα. Νὰ, ὡς τόσο, μιὰ πρόχειρη μετά-
φραση ἀποσπάσματος ἀπὸ τὰ πρῶτα κεφάλαια
τοῦ ἔργου.)

[ΑΠΟΧΑΙΡΕΤΙΣΜΟΣ]

Βουνὰ ποῦ ξεφυτρώνετε ἀπ' τὴ θάλασ-
σα κι' ὑψώνεστε στὸν οὐρανὸ· κορφὲς ἄλ-
λες μικρὲς κι' ἄλλες μεγάλες, ξακουστὲς
γιὰ κείνον ποῦ ἀνάμεσὸ σας ἀναστήθηκε,
καὶ στὴ μνήμη του βαθεῖα χαραγμένες,
ὅπως οἱ ὄψεις τῶν πιδ στενῶν του ἀγα-
πημένων· ῥυάκια, ποῦ τὸ φλοῖσβισμά σας

χτυπάει στ' αὐτὰ σὰν τὴς φωνὲς τὴς πιδ
γλυκειῆς γιὰ μᾶς· χωριὰ κατάλευκα σπαρ-
μένα στὴν πλαγιά σὰν κοπάδια προβά-
των στὴ βοσκή, χαίρετε! Πόσο θλιμμέ-
νο εἶναι τὸ βῆμα ἐκείνου ποῦ ἀναστη-
μένος ἀνάμεσὸ σας, ἀπομακρύνεται ἀπὸ
σᾶς! Ἀκόμα καὶ στὴ φαντασία ὅποιου σᾶς
ἀφίνει θεληματικὰ μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ βρῆ,
ἀλλοῦ τὴν τύχη του, χάνουν τὴν ὁμορ-
φιά τους ἐκείνη τὴ στιγμή τοῦ ἀποχω-
ρισμοῦ, τὰ γλυκὰ ὄνειρα τοῦ πλούτου·
ἀπορεῖ μάλιστα πὼς μπόρεσε ν' ἀποφα-
σίση τέτοιο ἓνα πρᾶγμα καὶ θά γυρνοῦ-
σε ἴσως πίσω ἂν δὲ σκεφτόταν πὼς θά
ξαναγυρίσῃ καὶ μάλιστα πλούσιος μιὰ
μέρα. Ὅσο περισσότερο προχωρεῖ στὴν
ἀνοιχτὴ πεδιάδα, τόσο τὸ βλέμμα του
χορτασμένο καὶ κουρασμένο ἀπὸ τὴ μο-
νότονη εὐρυχωρία, γυρνᾷ πίσω.... Ὁ
ἀέρας τοῦ φαίνεται βαρὺς καὶ σὰ νεκρὸς·
χάνεται ἀφηρημένος καὶ μελαγχολικὸς
στὴς μεγάλες τὴς πολιτεῖες: τὰ σπίτια κολ-
λημένα στὰ σπίτια, οἱ δρόμοι χωσμέ-
νοι στοὺς δρόμους φαίνεται νὰ τοῦ μπουδί-
ζουν τὴν ἀναπνοή· κ' ἐμπρὸς στὰ μνη-
μεῖα, ποῦ ὁ κόσμος ὁ ξένος θαυμάζει,
σκέπτεται μ' ἀνήνουχη ἐπιθυμιά, τοὺς
κάμπους τῆς πατρίδας του, καὶ τὸ σπι-
τάκι, ποῦ ἀπὸ καιρὸ ἔχει βάλει στὸ μάτι
καὶ θ' ἀγοράσῃ σὰ θά γυρίσῃ πλούσιος
στὰ βουνὰ του.—

Ἄλλὰ ὅποιος ποτὲ δὲν αἰσθάνθηκε πί-
σω ἀπ' αὐτὰ τὰ βουνὰ οὔτε κἂν μιὰ φευ-
γαλέα ἐπιθυμιά, ὅποιος ἀπάνω τους ἔχτι-
σε ὅλα τὰ σχέδια τοῦ μέλλοντος καὶ ἀπο-
χωρίζετ' ἐξαίφνης ἀπὸ μί' ἀνώτερη βία,
ὅποιος, χωρισμένος σὲ μιὰ στιγμή ἀπὸ
τὴς πιδ ἀγαπημένες συνήθειές του καὶ
καταστραμμένος στὴς πιδ γλυκειῆς του
ἐλπίδες, ἀφίνει τὰ βουνὰ αὐτὰ γιὰ νὰ

πάρη τὸ δρόμο πρὸς ἄγνωστα ποῦ πο-
τὲ δὲν ἐπιθύμησε νὰ γνωρίσῃ κ' οὔτε μπο-
ρεῖ μὲ τὴ φαντασία του νὰ ὀρίσῃ ἢ νὰ
σχεδιάσῃ τὴ μέρα τῆς ἐπιστροφῆς.

Χαῖρε, σπί-
τι γενέθλιο, ὅπου ἡ κόρη καθισμένη με
μιὰν ἐπίμονη σκέψη στὸ μυαλό ἔμαθε
νὰ διακρίνῃ ἀπὸ τὸν κρότο τῶν συνηθι-
σμένων βημάτων, τὸν κρότο ἑνὸς βήμα-
τος ποῦ μὲ φόβο μυστηριώδικο περιμέ-
νει· χαῖρε, σπίτι ξένο ἀκόμα, σπίτι ὅμως,
ὅπου τόσες φορὲς ντροπαλὰ εἶχε σηκώ-
σει τὸ βλέμμα περνώντας, σπίτι, ὅπου
ἡ φαντασία ἔπλαθε μιὰν ἡσυχία, παντο-
τεινὴ ζωὴ καλῆς νοικοκυρούλας· χαῖρ' ἐκ-
κλησιά, ὅπου ἡ ψυχὴ τόσες φορὲς γαλή-
νια ἐγυρνοῦσε ψέλνοντας τοὺς ὕμνους τοῦ
Θεοῦ, ὅπου εἶχ' ἐτοιμασίη καὶ ὑποσχε-
θῆ ἕνα μυστήριον, ὅπου ὁ κρυφὸς στενα-
γμὸς τῆς καρδιάς ἦθελ' εὐλογηθῆ σὲ ὁ-
λους ἐμπρὸς κ' ἡ ἀγάπη ἦθελε κληθῆ
νὰ ὀνομασθῆ ἁγία, χαῖρε!

Ἐκεῖνος, ποῦ σὰς ἔδινε τὴν τόση χα-
ρὰ κ' εὐλογία παντοῦ εἶναι παρὼν καὶ—
ποιὸς ξέρει;— ποτὲ αὐτὸς τὴν εὐτυχία τῶν
πιστῶν του δὲν ταράζει παρὰ γιὰ νὰ τοὺς
δώσῃ μιὰ ἀκόμα πιὸ μεγάλη!

ΠΕΡ. ΚΟΜ.

EMILE ZOLA

ΜΙΚΡΟ ΧΩΡΙΟ

Μ' εὐχαρίστησι τὸ θυμᾶμαι. σὲ μιὰ κλιτύ.
Εἶν' ἔκε' τόσο κρυμμένο στὰ δέντρα, ποῦ ἀπὸ
μακριὰ θὰ τὸ νόμιζε κανεὶς γιὰ ἕκτασι πεσμέ-
νων καὶ χορταριασμένων βράχων.
Ἄλλὰ, ἀπ' τὰ κλαδιά βγαίνουν καπνοί, σ' ἕ-
να κατηφορικὸ μονοπάτι, παιδιὰ σπρώχνουν
ἕνα καρροτσάκι. Κ' ἔτσι, ἀπ' τὸ λειβάδι τὸ
κυττάζεις μὲ ζηλιάρικη ἐπιθυμία. Φεύγεις μὲ
τὴ θύμησι αὐτῆς τῆς ἀπροσδόκητης φωνῆς.
Ὅχι, μᾶλλον τὸ φαντάζομαι στὴν ἄκρη τοῦ
ρυακιοῦ. Εἶναι τόσο μικρὸ, ποῦ μερικὲς λευκὲς

τοῦ φτάνουν γιὰ νὰ τὸ κρύβουν ἀπ' ἄλων τὰ
μάτια ἢ καλύβες τοῦ χάνονται μεσ' τῆς ἱτιῆς
τῆς ὄχθης. Μιὰ ἄκρη τοῦ λειβαδιοῦ τοῦ χρη-
σιμεύει γιὰ χαλί. Ἐνας δυατὸς φράχτης τὸ
προστατεύει ἀπ' ἄλλες τῆς μεριῆς, σαν ἕνα με-
γάλο κῆπο. Περνάς δίπλα τοῦ δῆχως νὰ τὸ πα-
ρατηρήσῃς. Ἡ πλύστρες ἀκούγονται ὅμοιες μὲ
ποταμίδες. Κοιμᾶται μεσ' τὴν ἡσυχία του, στὸ
βάθος τῆς πράσινης κλίνης του. Κανένας μας
δὲν τὸ ξέρει. Ἡ γειτονικὴ πολιτεία μάλιστα ξέρει
πῶς ὑπάρχει, κ' εἶαι τόσο ταπεινὸ, ποῦ κανέ-
νας γεωγράφος δὲν τὸ θυμήθηκε. Ἀπολύτως
κανένας. Προφερόμενο τὸνομά του δὲν φέρνει
καμμιά θύμησι. Μέσ' τὸ πῆθος τῶν πόλεων
μὲ τὰ μεγάλα ὀνόματα, εἶναι ἕνα ἄγνωστο, δι-
χῶς ἱστορία, δίχως δόξες μὰ καὶ δίχως ντρο-
πές, ποῦ ἡσυχὰ σβύνει. Κκι εἶναι, βέβαια,
γι' αὐτὸ ποῦ χαμογελάει τόσο γλυκὰ τὸ μικρὸ
αὐτὸ χωριὸ. Οἱ χωριανοὶ του ζοῦν στὴν ἐρη-
μιά. Τὰ παιδάκια κυλιοῦνται στὴν ὄχθη. Ἡ γυ-
ναῖκες πλέκουν στῆς σκιῆς τῶν δέντρων. Αὐτὸ,
εὐτυχημένο μεσ' τὴν ἀφάνειά του ἀγάλλεται μὲ
τὴν εὐθυμία τ' οὐρανοῦ.— Εἶναι τόσο μακριὰ
ἀπ' τὸ βόρβορον καὶ τὸ θύρυβο τῶν πόλεων...
Ἡ ἀχτίδες τοῦ ἡλιοῦ τοῦ φτάνουν
Ἡ ἡσυχία του, ἡ ταπεινότητά του, ἡ λευκὲς
ποῦ τὸ κρύβουν ἀπ' ἄλων τὸν κόσμον εἶναι ἡ εὐ-
τυχία του.

Nouveaux contes

(Met.)

ΘΑΜΥΡΙΣ ΠΑΜΦΗΣ

D BACH

ΝΕΡΑ ΓΑΛΟΥΡΕΣ

Δέντρα πολλά—μισὰ ξερό, μισὰ χλωρό,—
πομπάλατα, μὲ κούφιο τὸν κορμό,
σκέπαζαν κάποια γῆ γεμάτη μὲ νερὰ
καθάρια, καὶ βγαλμέν' ἀπὸ σεισμό.
Πρωτὶ καὶ δεῖλι ἀκούγονταν ἀρμονικὰ
τ' ἀγέρια ποῦ λικνίζαν τὰ κλαριά,
τὰ φύλλα, τὰ νερά, παθητικὰ, γλυκὰ
βογγοῦσαν οἱ κορμοί, μὰ καὶ βαρειά.
Φλογέρες γέρονταν τὰ κούφια τὰ δεντρὰ,
μὰ οἱ νιόπιοι ποῦ φοβούνταν τὰ στοιχειὰ
ἔλεγαν νεραΐδες στὰ νερά
πῶς ζούσανε καὶ παίζαν δυνατὰ
Τὶς νεραϊδόλυρες γι' αὐτὸ πρωτὶ καὶ βράδι
ἀποκεῖ πέρα μακριὰ περνοῦσαν.
Τοὺς δόλιους! τὸ μυαλό τους σκέπαζε σκοτάδι
γιατὶ σὲ χρόνους πρόληψις ἐξοῦσαν.

ΜΕΤΑΦ.

Τ. ΤΣΙΜΠΟΣ

ΧΟΛΕΡΑ

Ὅσο φτηνὸς ἦταν ὁ θάνατος τόσον ἀκριβὴ
ἦταν ἡ ταφή. Στὸ νεκροταφεῖο κάθε στιγμὴ
καυγάδες περισσότεροὶ γιὰ τοὺς μοναχοὺς τὰ
φους. Γιὰ ἄλλους ἐτοιμάζονταν εἰ λάκκοι κ'
ἄλλοι ἐπρόφθαιναν καὶ τοὺς ἐγέμιζαν.

Πολλὲς φορὲς, μάλιστα τὸ βράδυ, ἐνῶ ἔφθα-
νε τὸ φορτωμένο ἀμάξι, ἐν εὐρισκὲ λάκκο
Αὐτὸ ὅμως δὲν ἐπολιοκότεζε τοὺς νεκροφό-
ρους. Ἐβγαζαν τὸ ρομπαδόξυλον ἀνάστρεφαν
τὸ κάρρο, καὶ τὴν ἀγγὴ εἰ νεκροθάφτες ἄς ἔκα-
μαν καλὰ μὲ τὰ σφριασμένα κορμιά...!

Τὸ φριχτότερον ὅμως ἦταν ἡ μεταφορὰ τῶν
νεκρῶν ἀπὸ τὰ σπίτια.

Τότε ἐφροῦντωνε ἡ παιὸ ἀγρία κερδοσκο-
πία. Λεπτὰ πολλὰ καὶ μπροστὰ πρὶν σηκώ-
σουν τοὺς πεθαμένους εἰ νεκροφόροι. Καὶ ὅπως
στέκονται πολλὲς φορὲς ἡ φτωχογυναίκες στῆς
πόρτες τῶν παρακαλῶντας τὸ κάρρο ποῦ περ-
νάει νὰ σηκώσῃ τὰ σκουπίδια τῶν, ἔτσι ἐγι-
νετο τότε γιὰ τοὺς νεκρούς.

Μιὰ κακομοιριασμένη ξένη οἰκογένεια κατοι-
κοῦσε σ' ἕνα ὑπόγειον.

Ὁ ἀνδρας ἀπεμεινάρει τῶν φιλελλήνων τοῦ
Πέτα ἢ γυναῖκα Ἑλληνίδα.

Τὰ δύο τοὺς παιδιὰ ἦταν ἕνα κορίτσι
δέκα χρονῶν κ' ἕνα ἀγόρι ὀχτώ ὁ ἀν-
δρας ἐκείτονταν δύο ἡμέρες. Γιὰ τὴ μαύρη
τους μοῖρα δὲν εἶχε σύντομη τὴν ἀγωνία. Καί
ἐνῶ τὸν ἐστριφογύριζαν οἱ σπασμοὶ τῆς κατα-
ραμένης ἀρρώστιας, παρακαλοῦσε τὴ γυναῖκα
του κλαίνοντας νὰ φύγῃ μὲ τὰ παιδιὰ τους, τὰ
τὰ γλυτώσῃ στὴν ἐξοχή—κί' ἐκεῖνη «ἐγλύτω-
σαν» τοῦ λέγει, «τὰ παιδιὰ, τὰ πῆρε ὁ καλὸς
μας γείτονας, ὁ μαραγκὸς στὸ Μενίδι.» Ἄγιο
φέμμα!..! Τὰ παιδιὰ θανάσιμα χτυπημένα ἀγ-
κομαχοῦσαν δίπλα τὸ ἕνα σ' ἄλλο στὴν ἀλλή
ἄκρη τοῦ σπιτιοῦ. Ἄλλὰ γιατί νὰ τοῦ φαρμα-
κώσῃ τῆς ὑπὲρ; ὦ ε; του; Γιατί πρὶν ξεψυ-
χήσῃ νὰ τὸν σπαράξῃ τοῦ χρυσοῦ ζευγαριοῦ
τῶν τ' ἀγύριστο ταξίδι;

Τὰ παιδιὰ πιὸ τυχερὰ ἐπτεροῦγιναν γρη-
γορώτερα...!

Μέσα σὲ λίγη ὥρα ἐκοιμήθηκαν καὶ τὰ δύο.
Κί' ὁ ἐπιμοθανατος πατέρας νὰ βρωτῆ τί
νὰ γίνωνται καὶ νὰ χαμογελᾷ μέσα στὴν ἀγω-
νία του μὲ τὴν ἰδέα ὅτι ὅσο στῆς ὁμορφες πρ

σινάδες ποῦ τρέχουν τώρα τὰ παιδάκια του
δὲν φοβοῦνται τὴν ἀρρώστεια.

Κί' ἀλήθεια αὐτὴ τὴν ὥρα τὰ παιδάκια του
ἐγύριζαν τρέχοντας τῆς πρασινάδες τοῦ Πα-
ραδείσου...!!

Περνοῦσε τ' ἀμάξι. Γιὰ νὰ νὰ βγάλλῃ ἔπρεπε
νὰ τὰ περάσῃ μπροστὰ ἀπ' τὸ ματέρα τους. Ἡ
πολυέσπλαχνη Παναγία τοῦ εἶχε στείλει ἀναι-
σθησία ἐκεῖνη τῆ στιγμῇ, κί' ἡ ἀμοιρη μάνα,
κρατώντας στῆ ἀγκαλιά τὰ ξεραμμένα βλαστά-
ρια τῶν, ἐπέρασε πατώντας στὰ νύχια, σὰν
κλέφτρα ποῦ γυμνώνει τὸ σπῆτι ἀπὸ ἔτι, ἔχει
πολύτιμο...! Οἱ νεκροφόροι βλέποντάς την.

«Ἄ, δύο εἶναι!» τῆς λέγουν. «Εἴκοσι δραχ-
μὲς θὰ μᾶς δώσῃς».

«Σιγὰ μιλάτε, γιὰ τὴν ἀγάπη τοῦ Θεοῦ,
νὰ μὴν ἀκούσῃ ὁ δυστυχισμένος τῶν πατέρων.
Λυπηθῆτε με, δύο δραχμὲς ἔχω, πάρτε τὰ παι-
δάκια μου.» Δάκρυα πόνου ἔτρεχαν ἀπ' τὰ
νοτισμένα μάτια τῆς δυστυχημένης μάνας....

«Δὲν τὰ βλῆσαμόνευς καλλίτερα, κυρά;» Ἐ-
κεῖνη τῆ στιγμῇ ὁ ἄλλος εἶδε τὰ σκουλαρίκια
τῆς, ποῦ στὴν ἀξαρπη φουρτούνα δὲν θυμήθη-
κε νὰ τὰ βγάλλῃ.

«Δὸς μας αὐτὰ ποῦ ἔχεις σι' αὐτιά σου κυ-
ρά καὶ συμβιβάζομαστε.» Ἐσκυψε τότε ἡ δυ-
στυχισμένη μάνα χαμηλὰ καὶ σιγὰ-σιγὰ μὲ
προφύλαξι, ἀπόθεσε σιὸ χῶμα τὰ παιδιὰ τῆς,
ξεκρέμασε τὰ σκουλαρίκια τῆς καὶ τοῦ τὰ ἔδω-
κε,

«Καὶ τὸ δαχτυλίδι σου κυρά».

«Ἄ... τὴν ἀρραβῶνα μου... Πάρτε τὴν
κί' αὐτὴν, δὲν μοῦ χρειάζεται πειὰ».

«Φέρ τα τώρα».

Τὰ ἐσήκωσε, τᾶσφιξε στῆ ἀγκαλιά τῆς, χω-
ρίς λόγο νὰ προφέρῃ. Ἐκόλλησε μονάχα βα-
θειὰ τὰ χεῖλη τῆς στὰ στοματάκια τῶν, ὄχι γιὰ
νὰ τοὺς φουσήξῃ ζωὴ, ἀλλὰ γιὰ νὰ ρουφήξῃ
ἀπ' αὐτὰ τὸν θάνατον. Τότε ἀξαφνα ἔβγαλε μιὰ
σπαρακτικὴ φωνή—τόσο σπαρακτικὴ, ποῦ κί'
αὐτοὶ εἰ νεκροφόροι ἀνατρίχιασαν. Ὅχι, δὲν
ἐγέλασθηκε!

Τὰ δύο παιδιὰ μ' ἕνα ξαφνικὸ τιναγμὸ ἐσφι-
χθηκα» στὴν ἀγκαλιά τῆς Ζωντανὰ λοιπὸν τὰ-
στελνε στὸν τάφο; Ἐκεῖνα ἐτραντάζονταν καὶ
τὴν ἐτριγχναν περισσότερο, σὰν νὰ ἦθελαν νὰ

πνίξουν την μάνα που έδιωχνε τα παιδιά της....

Τότε κατέβηκαν απ' τ' άμάξι οι νεκροφόροι τὰ τράβιξαν από τή μητρική άγκαλιά, κι' ό ένας απ' αυτούς με πονόψυχο που δέν μπορούσε κανείς νά περιμένη απ' αυτόν:

«Σώπα» τής λέει «δυστυχισμένη γυναίκα.

Τα παιδάκια σου είναι πεθαμένα για καλά.

Μόνο και έχει αυτή τή χάρη ή χολέρα. ν' άφιγη τούς σπασμούς της ώρες πολλές ύστερα

από τὸ ξεψύχισμα. Ρώτα έμάς που τὰ βλέπομε αυτά κάθε ώρα.»

Τήν άλλη μέρα όταν τό ίδιο άμάξι έσήκωνε τὸ άνδρόγυνο με έρανο τής γειτονιάς, ό ένας από τούς νεκροφόρους είπει: «Αν δέν τής πέρναμε χθές τὰ στολίδια ίσως μ' αυτά θά μάς έπλήρωναν σήμερα οι γειτόνοι...».

Μάης 1923.

ΛΕΑΝΑΡΟΣ Σ. ΠΟΛΥΧΡΟΝΗΣ

ΑΠ ΤΟ ΤΡΑΓΟΥΔΙ ΤΗΣ ΟΛΓΕΤΑΣ

Μέσ' τή γαλάζια κατιχνιά τ' ό κοιμισμένου πάρκου θά σέ προσμένω άκριβή αίσθαντικιά μου φίλη

Θάρβεις ώς πάντα σκερτική και στα ύγρά σου μάτια, θά λάμπει κάπνιο μυστικό ένός σδυμένου πόθου

(Μέσ' τή γλυκόπνεη εὐωδιά τής θερινής έσπέρας και στο μυστήριο τών σκιών άργά θά πλανηθοῦμε)

Και τ' άνθη π' όνειρευτικαν άγάπες λαγνεμένες στο πέρασμά μας θά σκορποῦν τή πάναγνη ψυχή τους

Δέ θά μιλούμε, μοναχά οι στοχασμοί μας ίδιοι, θάναι για κείνους π' άγαποῦν χωρίς καμιά έλπίδα,

Για κείνους π' άργασθόνουνε σαν τὰ χλωμά άγιοκέρια σάν έρθη τὸ χυνόπωρο και πέφτουμε τὰ φύλλα

Κι' έτσι βεβηδοί κι' άμίλητοι μέσ' τήν ώχρη τή Νύχτα θά περπατοῦμε σκερτικοί στο κοιμισμένο πάρκο.

ΓΙΑΝΝΗΣ ΓΚΟΒΑΤΣΟΣ

ΖΩΗ ΚΑΙ ΤΕΧΝΗ

ΤΑ ΒΙΒΛΙΑ

—Έξεδόθη ποιητική συλλογή του κ. Κ. 'Αθανasiάδη «Τὰ τραγούδια του Σύ-Θαμπου».

Τὰ ποιήματα του κ. 'Αθανasiάδη είνε καλογραμμένες εικόνες, με καλή Φόρμα, άλλ' άτυχώς χωρίς δυνατή πνοή, χωρίς διάθεση, και σαν λουλούδια στερελιζέ.—

—Έκυκλοφόρησε και ή περιπόθητη «Μικρούλα» τὸ νεότερο βιομάντζο του κ. Τυμφορητου.—

—Ό έκδοτικός οίκος Ζηκάκη έκυκλοφόρησε τὸ 10 τεύχος τής «Νεοελληνικής 'Ανθολογίας» ώς θγαίνει με τήν έπίβλεψη του κ. Κ. Σκόκου

Έχει έργα τών 'Αστέρη Σικελιανου, Βασιλειάδη, Δημητρακοπούλου, Μολάμου, Φωτιάδη, Στεφάνου, 'Αργυροπούλου, Σιδερη, Φιλύρα, Γρανίτσα, Χρηστοδασίλη κ. ά με εικόνες και διογραφίες τών ποιητών.—

'Έξεδόθη Η ΑΔΕΛΦΟΥΛΑ ΜΟΥ μυθιστόρημα για παιδιά του κ. Γρηγορίου Ξενοπούλου. με 24 σελίτσα του κ. 'Α. Βώττη. Έκδότης Ν. Π. Παπαδόπουλος. Δραχ 15

ΤΑ ΠΕΡΙΟΔΙΚΑ

—Στόν «'Εσπερο» του Μάρτη δημοσιεύεται μια έκτενής κριτική του κ. Γιαλούρη για τὸ «Φῶς που κλείει» του ποιητή Δήμου Τανάλια. Η κριτική είνε γραμμένη με τέτοιο τρόπο ώστε σέ πολλά ν' άδική περισσότερο από τόν συγγραφέα του βιβλίου τόν κριτικό.

—Στό ίδιο περιοδικό και στο έπόμενο τεύχος του είδαμε ένα γράμμα του κ. 'Α. Π. άπάνω στο ίδιο βιβλίο, εναντίον του κ. Φώτου Γιοφύλλη, που βρίζεται μ' έναν τρόπο άνάξιο. Δέν μάς άρτίσει νά μπαίνουμε σέ τέτοιες υποθέσεις, ένα αίσθημα έμως καλαισθησίας και άλλιλεγγύης μάς κάνει νά συστήσουμε στους νέους λογίους περισότερη προσοχή στις έκφράσεις τους.

Πρέπει να σημειωθή ότι ό «'Εσπερος» έδημοσίευσε τὸ γράμμα «Αυνίμει του περι Τύπου Νόμου».—

—Στό 2 τεύχος τής «Νέης Ζωής» τής 'Αλεξάνδρειας ό ποιητής Κώστας Ουράνης δημοσιεύει μια ολατεία μελέτη για τὸ έργο του συγχρόνου Πορτογάλλου ποιητή Augusto Gil με μεταφράσεις άρχετών κομματιών απ' τὰ έργα του και προπάντων από τής «Κουάδρας». Για νά δώσωμε στους άναγνώστες μας κάποιαν

ιδέα τής δροσιάς τών «Κουάδρας» και τής δύναμης του μεταφραστική μεταφέρουμε μερικές:

—Σέ τούτους τούς καιρούς που ζούμε κάθε γυναίκα τὸ κομψί πουλάει. Άλλες τὸ κάνουν με τήν ώρα κι' άλλες για όλη τή ζωή.

—Τής έκκλησίας τόν άκίνητο Σταυρό ή καρδιά μου μοιάζει Όμως έδὸ είδαι σάν τόν ίδιο του Που ώρα τήν ώρα αλλάζει

—Νά φοβάσαι τις γυναίκες Όπου σκύβουν και θωπαίνουν: Τά νερά που δέν κυλάνε Είν' αυτά που άρρώστιας φέρνουν

—Η άγάπη άκούω νά λένε κάνει θαύματα πολλά Μά ως τὰ τώρα έγώ δέν είδα Νά κάνει άλλο... από παιδιά.

—Στήν «Νέα 'Ημέρα» ή ποιήτρια κ. Αίμ, Στ. Δάφνη δημοσιεύει ένα μυθιστόρημά της με τόν τίτλο 'Ό τάλαντο τής Σμαρώς. Είνε τόσο δυνατά γραμμένο, μ' ένα χρώμα προτότυπα ίμπρεσιονιστικό, με γλώσσα λαμπρή και για πρώτη φορά χρησιμοποιημένη στο μυθιστόρημα, ώστε δίκαια κανείς θά τὸ χαρακτηρίζε ως σταθμό στήν εξέλιξη του έλληνικού βιομάντζου που τώρα μόλις άρχίζει ν' αναπτύσσεται.

ΤΟ ΘΕΑΤΡΟ

—'Υστερα άπό τὸ «Μέσ' άπό τὸ Βούχο» δράμα χωρίς πολλές αξιώσεις, ή κ. Κοτοπούλη έπαιξε τὸ «364 και...», κωμωδία γεσματική γεμάτη έτσισόδια και άπρόοπτα, καιά τὸ σύστημα τής Γαλλικής Φίλας, άλλα πὸ καλογοαμμένα και πὸ αληθινή. Τώρα παίζει τὸ «Μέντιουμ», ένα πνευματιστικό έργο άρκετά καλογραμμένο μά μετρίας αξίας. Αν και τὰ έργα αυτά άδικούν τὸ ταλέντο τής υπέροχης Μαρίας, όμως αξίζει ν' αναφέρουμε έδὸ τή χάρη του παιξίματος της και τὸ ζωντάνεμα που δίνει στους τύτους, σέ βαθμό που νά τούς άνεβίξη στο έπίπεδο τής τέχνης. Δυνατό πάντα και τὸ παίξιμο του κ. Μυράτ (στο «Μέσ' άπό τὸ βούχο» ήταν άφθαστος) και του κ. Λογοθετίδη ή εξέλεξη βαγδαία.

—Η Κυρία Κυβέλη έπαιξε τελευταία τήν «Κυρία με τας Καμελιάς» του Δουμά Υιού. Τὸ παίξιμό της συγκρατημένο, λεπτό, χωρίς υπερβολή άλλα και χωρίς κολλη θέρη, όπως πάντα.

μάς κάνει εντύπωση πῶς ἡ κ. Κυβέλη, πού τόσο ζωηρά παρακολουθεῖ τὴ σύγχρονη φιλολογία καὶ ποῦ ἔζησε τόσον καιρὸ στὴν Εὐρώπη, ἤθελε νὰ μᾶς δώσῃ πάλι ἓνα ἔργο λησμονημένης ἐποχῆς καὶ σχολῆς, ἓνα ἀσθενικὸ ὁωμαντικῶτατο δημιούργημα, ὅπως ἡ Κυρία μὲ τὰς Καμελίας, καὶ τὸ πῆρε μάλιστα, καὶ ... τόσον σιὰ σοβιὰ.

Παρακαλοῦνται οἱ καθυστεροῦντες συνδρομηταὶ ὅπως μᾶς ἀποστείλωσι τὰς συνδρομὰς τῶν.

« Ἐκ τοῦ λογιστηρίου »

ΟΡΘΟΣ

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Συνδρομαί.		
Ἐξωτερικοῦ.	Ἔτησίᾳ	δραχ. 48
	ἡμίμην.	» 24
	Τρίμηνος	» 12
Ἐξωτερικοῦ	Φράγκα	50

Συνδρομηταὶ γράφονται εἰς τὰ γραφεῖα Φαβιέρου 7

ΔΙΑΜΑΡΤΥΡΙΑ

Ἡ « Ἐνωσις τῶν Ἀθηναϊκῶν Περιοδικῶν » ἀπευθυνομένη πρὸς τὰς ἐν Εὐρώπῃ καὶ Ἀμερικῇ ὀργανώσεις τοῦ Περιοδικοῦ Τύπου

Διαμαρτύρεται

ἐν ὀνόματι τοῦ ἀνθρωπισμοῦ διὰ τὰς Κεμαλικὰς βαρβαρότητας αἵτινες διεπιστώθησαν κατὰ τὴν ἐπάνοδον τῶν Ἑλλήνων αἰχμαλώτων. Ἀντιθέτως πρὸς τοὺς ἐν Ἑλλάδι Τούρκους αἰχμαλώτους, οἱ ἐν Μ. Ἀσίᾳ Ἕλληνες αἰχμάλωτοι διεπομπεύθησαν, ὑπέστησαν φρικιαστικοὺς θανάτους, οἱ δὲ ζῶντες μετεβλήθησαν εἰς φάσματα ἐκ τῶν κακουχιῶν, τῆς γυμνότητος καὶ τῆς πείνης.

Ἐπικαλεῖται

τὴν προσοχὴν καὶ συμπαθεῖαν τῶν συναδελφῶν Διευθυντῶν περιοδικῶν ὅπως καταστήσωσι διὰ τῶν ὀργανῶν των γνωστὰς εἰς τὸν πεπολιτισμένον κόσμον τὰς Τουρκικὰς ἀπανθρωπίας κατὰ τῶν Ἑλλήνων αἰχμαλώτων καὶ στιγματίσωσι τοὺς δράστας αὐτῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 27ῇ Ἀπριλίου 1923

Ὁ Πρόεδρος

Δ. Ι. ΚΙΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ὁ Γεν. Γραμματεὺς

Κ. Ι. ΘΕΟΔΩΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΨΑΘΑΚΙΑ ΑΡΙΑΝΟΥΤΣΟΣ & ΣΙΑ

Μοδέρνα — Ἀνώτερα
τῶν Εὐρωπαϊκῶν
Μὲ τιμὰς ἐργοστασίου

ΠΡΑΤΗΡΙΑ
Σταδίου 37
Διόλου 166

ΤΥΠΟΙΣ ΚΑΨΙΩΤΗ - ΚΑΤΕΡΙΝΑΚΗ & ΜΙΧΑΗΛΙΔΗ

ΑΘΗΝΑΙ 37 ΟΔΟΣ ΚΟΔΟΚΙΟΥΡΩΝ 37

1923